

Zorria, txindurria eta eskinosoa

TXINDURRIAK ez ditut inoiz are-
riotzat izan. Erleak edo gure espe-
ziea bezala taldekoia izateak,
agian, halako begirune bat izatera
bultzatu izan nau. Buelta etorri
den arte. Aurreko batean, mahas-
tiko belarrak txukuntzen, belauni-
ko jarri eta txindurri-muntotik
txindurri-muntora belarrei tiraka
ari nintzela, horra eskularruetatik
gora non igotzen zaidan txindurri
gorri oste bat. Eta belaunburue-
tan gora beste bana. Hozkaz josi
naute ni jabetzerako. Hilabeteak
igaro dira, eta guda zelaia ederki
markatua dut oraindik azalean.

Zorriek eta txindurriek badute
elkarrenganako joera berezi bat,
oraindik erabat ezagutzen ez
duguna. Toki askotan ikertzen ari
dira batzuen eta besteen espezie
desberdinen arteko zerikusia.
Ahizpen arteko hartu-eman dute.
Elkarri mesede egiten diote: landa-
reen puntta berri gurietan, elikadu-
ra gozoena eta errazena duten
kimuetan, zorriak zaindu eta are-
rioengandik babesten dituzte txin-
durriek, gero haiek egingo duten
sabel-hustearen gorozkia gutizia
goren baitute beraiek. Etxerik
onenetan itoginak bezala, ahizpen
arteana bestelaketik ere gertatu ger-
tatzen da: ustez ezin xaloagoa

Eskinosoak
(*Cyanocitta*
cristata)
txindurrien
azido formikoa
baliatzen du
lumen arteko
zorriak
akabatzeko
intsektizida
gisa.

ROB HANSON-CC BY

dena, benetan ezin makurragoa
izan. Eta ez jakin... Gaur jakin
dudanez, txindurriei muturrera
barre egiten dieten zorriak aurkitu
dituzte: txindurri kumeen usaina
imitatu eta zorri kumeak txindurri-
tegiko haurtzaindegira eramaten
dituzte, gero hango kumeen jatena
bertatik bertara lapurtzeko.

Zorria ez da eskinosoa, baina
horiek ere badute elkarren berri.
Iledunon azalean bezala, animalia
lumadunen azalean ere zorriak
ederki bizi izan ohi dira. Txist han,
txist hemen, tarteka odol pixka bat
zurrupatu eta aurrera bolie! Eski-
nosoak ere izaten ditu nonbait, eta
ahizpa gisa datorkiona baina bene-

tan bizkarroi gogaikarria besterik
ez dena nola bazterreratu eta luma-
jea garbitu? Horra han eta hemen,
nonahi, txindurritegia. Mokoak mal-
tzur okertu eta saltoka-saltoka lasai
ederrean txindurritegira hurbildu,
zorabioak joko balu bezala gorpu-
tza bertan etzan, hegoak zabal-
zabal egin, lumatza lainazaz astin-
du eta harrotu eta datorkion
kili-kilialdirako apain-apain gerta-
tzen da. Txindurriak lumadian
sartu, eta azido formikoa askatuko
dute. Eskinosoaren
kilimagarri, baina
zorria akabatuko duen
intsektizida. Txindu-
rien mendekua. ■

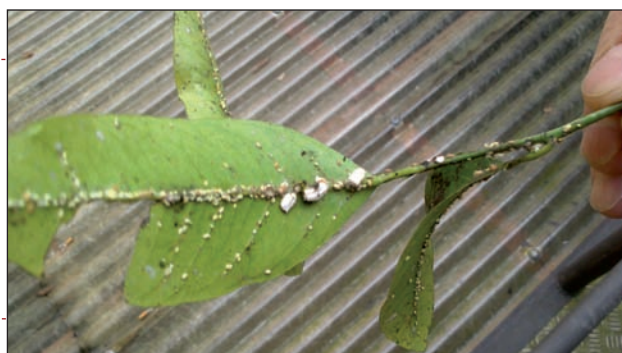

Irakurleak galdezka

Kaixo. Patioan limoiondo handi bat daukagu, limoi asko
dauka baina ale txiki samarrak aurten. Udazkenean
kukurrutxek bete zen. Orain hosto azpian puntu zuriak
ditu, argazkian ikusten direnak. Gainean, berriz, hauts
beltz-beltza ageri zaio. Zer egin dezaket? Eskerrik asko.

Ane Balerdi (Alegia)

Kaixo Ane. Arazo larria duzue etxarte horretan.
Argazkian ikusten direnak kukurrutxa helduak eta haren
kumeak dira; zuk aipatzen dituzun puntu zuri horiek,
alegia. Kukurrutxak landareari ahoko eztena sartu eta
izerdia zurrupatzen dio. Hauts beltza ere kukurrutxaren
ondorioa da: intsektu horiek egiten dituzten kaketan
ugaltzen den onddoa. Ez du berak kalte izugarriarik sor-
tzen, hostoari ken diezaiokeen argia izan ezik.

Ni limoiondoaren laguna banintz, eskueran dauden
adarretako hosto eta zortzenak garbituko nituzke xaboi-
urez. Kotoi zati batekin edo gaza gozo batekin busti eta
igurtziz hautsa kendu eta kukurrutxak askatuz bildu.
Askatu nahi ez duen kukurrutxa egoskor alaienik balego,
kotoia alkoholetan busti eta harekin igurtziz saiatu. ■